

XXVI/1

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 118 0 Срр 003103 23 Срр
Бања Лука, 7.12.2023. године

РЕПУБЛИКА СРПСКА
СТАРШИНАСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
МЕДИЈНЕ СЛУЖБЕНИКА ПРАВОБРАНИОЦА
БАЊА ЛУКА
Број: .....
Датум: 22-12-2023 20 год.

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Горјане Попадић, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Виоланде Шубарић, као чланова вијећа, поступајући по тужби тужитељице Сретенке Стевановић из Станара, Остружња Доња бб, коју заступа Мила Балтић, адвокат из Бање Луке, Владике Платона 3 поднесеној ради утврђивања повреде права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Добоју број 85 0 Рс 105385 22 Рс, досуђивања новчане накнаде и објављивања пресуде на интернет страници тога суда, на сједници одржаној 7.12.2023. године, донио је

ПРЕСУДУ

Утврђује се повреда права на суђење у разумном року због дужине трајања парничног поступка који се води код Основног суда у Добоју број 85 0 Рс 105385 22 Рс.

Тужитељици се због повреде права на суђење у разумном року досуђује новчано обештећење у износу од 1.000,00 КМ које се има исплатити из буџета Републике Српске у року од три мјесеца од дана подношења захтјева за исплату досуђеног износа, са законским затезним каматама од дана истека тог рока до исплате, уз накнаду трошкова на име састава тужбе у износу од 200,00 КМ, а преко овог износа захтјев за накнаду трошкова поступка се одбија.

Налаже се Основном суду у Добоју објављивање ове пресуде на интернет страници суда, на начин да иста буде доступна јавности у периоду од 60 дана.

Образложење

Тужитељица је овоме суду, позивом на одредбу члана 21. Закона о заштити права на суђење у разумном року ("Службени гласник Републике Српске", број 99/20, даље: ЗЗП), поднијела тужбу за утврђивање повреде права на суђење у разумном року у поступку за остварење права из радног односа. У тужби наводи, да је у наведеном предмету тражила убрзање поступка и да је о том захтјеву правоснажно одлучено рјешењем предсједника Основног суда у Добоју број 85 0 Зуп 115516 23 Зуп од 7.7.2023. године, којим је утврђено да је неоправдано одуговлачење поступка у том предмету и поступајућем судији је одређен рок од три мјесеца за доношење и израду пресуде у наведеном предмету и њено достављање странкама у поступку, као и даљи рок од 15 дана поступајућем судији за подношење извјештаја о предузетим радњама. Тражи, да се утврди да јој је повријеђено право на суђење у разумном року, исплату на име новчаног обештећења због повреде тога права у износу од 1.000,00 КМ и налагање Основном суду

у Добоју објављивање ове пресуде на интернет страници суда на начин да иста буде доступна јавности у периоду од 60 дана, уз накнаду трошкова на име састава тужбе у износу од 1.000,00 КМ.

Сагласно одредби члана 23. став 2. ЗЗП, од Правобранилаштва Републике Српске је прибављено изјашњење на тужбу. У изјашњењу се оспорава предметни захтјев тужитељице наводима, да је цијенећи чињеничне наводе изнесене у тужби и доказе приложене уз тужбу од стране тужитељице, тужбени захтјев неоснован.

Од Основног суда у Добоју, у смислу одредбе члана 23. став 1. ЗЗП прибављен је предмет 85 0 Рс 105385 22 Рс, у вези с којим је и поднесена тужба за утврђивање повреде права на суђење у разумном року и досуђивање новчане накнаде и објављивање пресуде донесене у овом поступку - утврђивања повреде права на суђење у разумном року.

Према стању списка у том предмету, тужитељица је дана 22.3.2022. године поднијелу тужбу Основном суду у Добоју, против туженог ЈЗУ Дом здравља Станари, ради утврђења да су незаконите и да се поништавају одредбе члана 3. став други и став трећи уговора о раду на неодређено вријеме број 2-30./22 од 31.1.2022. године закљученог између те здравствене установе и тужитељице; да се утврди да тужитељици припада право на плату обрачунату по трећој платној групи, трећи платни разред и коефицијент 23,24 из члана 19. став 2. тачка 3. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 49/21 и 119/21) и бруто плата у износу од 3.640,75 КМ, почев од 1.1.2022. године; те да се наложи туженом да тужитељици на име разлике плате за мјесец јануар 2022. године исплати износ од 200,00 КМ са законским затезним каматама од 1.3.2022. године до исплате и да за тужитељицу уплати припадајуће доприносе и порезе на наведени износ, уз накнаду трошкова поступка. Припремно рочиште у предметној правној ствари одржано је дана 13.7.2022. године, а након што је у међувремену проведен доказ вјештачењем по вјештаку економске струке, главна расправа је одржана 26.9.2022. године и тог дана је и закључена. Парничне странке су обавијештене да ће одлука у тој правној ствари бити донесена у законом прописаном року и да ће им бити достављена путем поште.

Заштита права на суђење у разумном року, као и право на правично задовољење због повреде права на суђење у разумном року, које се остварује у судском поступку на начин и под условима прописаним законом, прописано је напријед наведеним ЗЗП. Право на „суђење у разумном року“ је један од елемената права на правично суђење садржано у одредби члана 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода (даље: Европска конвенција), као и у одредби члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине. Окончање поступка у разумном року је основно људско право које је везано за ефикасно спровођење правде код одлучивања „о грађанским правима и обавезама“ и о „кривичној оптужби“. Разуман рок је објективно потребно вријеме да се одлучи о неком праву или обавези и таква одлука изврши, односно да се утврди основаност кривичне оптужбе против некога.

Када се имају у виду наведене чињенице и околности овог случаја, које су од значаја за доношење одлуке, овај суд налази да су, с обзиром на дужину трајања поступка, од подношења тужбе Основном суду у Добоју, дана 22.3.2022. године, до доношења одлуке по захтјеву за убрзање поступка (7.7.2023. године), испуњени услови за правично задовољење због повреде права на правично суђење у разумном року, које предвиђа

одредба члана 19. и 21. ЗЗП, за утврђивање повреде права на суђење у разумном року, као и за досуђивање обештећења и објављивање ове пресуде на интернет страници Основног суда у Добоју, јер нема сумње да је предметни поступак за заштиту права из радног односа, од подношења тужбе суду (22.3.2022. године), до правоснажне одлуке по захтјеву за убрзање поступка (7.7.2023. године), трајао неразумно дуго. Ово из разлога, што нема никаквог оправдања, за то што поступајући судија, ни у периоду од 10 мјесеци и 19 дана, рачунајући од дана закључења главне расправе (26.9.2022. године) до доношења рјешења председника Основног суда у Добоју о утврђењу неоправданог одуговлачења поступка у овом предмету, није донијела ни написала пресуду, то није учинила ни након доношења наведеног рјешења поводом захтјева тужитељице за убрзање предметног поступка - у року одређеном јој у том рјешењу, нити је с тим у вези поднијела тражени извјештај о предузетим радњама.

Како дужину поступка може оправдати сложеност чињеничних и правних питања, цијенећи поступање суда у конкретном случају, овај суд је имао у виду сложеност предметног спора. Предметни парнични поступак је покренула тужитељица, а предмет спора је захтјев за заштиту права из радног односа, па с обзиром на чињенична и правна питања која су од правног значаја за овај спор, чињеницу да је пред првостепеним судом одржано једно припремно рочиште и једна главна расправа сложеност истог, не оправдава дужину вођења предметног парничног поступка пред поступајућим првостепеним судом.

На темељу изложеног, цијенећи укупну дужину трајања предметног поступка, овај суд налази, да укупна дужина трајања предметног поступка није задовољила захтјев „разумног рока“ из члана 6. Европске конвенције, те да је у конкретном предмету дошло до кршења права тужитељице на „суђење у разумном року“ као једног од елемената права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. Европске конвенције.

Због повреде права на суђење у разумном року, странци се у судском поступку досуђује новчано обештећење (члан 27. став 1. ЗЗП). Према одредби члана 27. став 2. и став 4. ЗЗП новчано обештећење се одређује у новчаном износу од 300,00 КМ до 3.000,00 КМ по предмету, у складу са критеријумима који су утврђени у члану 5. истог закона, о којима је напријед било ријечи.

С обзиром на напријед наведено, на економске услове у Босни и Херцеговини (подаци доступни на www.bhas.ba) и напријед описане околности конкретног случаја, о чему је напријед било говора, те садржај одредби члана 27. став 1, 2. и 4. ЗЗП, захтјев тужитељице за исплату износа од 1.000,00 КМ, указује се основаним, и тужитељици је, на име новчаног обештећења, због неразумне дужине трајања предметног поступка, досуђен тражени износ од 1.000,00 КМ на терет буџета Републике Српске, са законском затезном каматом (члан 277. Закона о облигационим односима "Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85 и 57/89, те "Службени гласник Републике Српске" број 17/93, 3/96 и 39/03 и 74/04), као у изреци.

С обзиром на напријед наведено у смислу одредбе члана 19. став 1. тачка 4. ЗЗП, основан је и захтјев тужитељице за правично задовољење по основу утврђених повреда права на суђење у разумном року и објављивањем ове пресуде на интернет страници суда, на начин да иста буде доступна јавности у периоду од 60 дана.

Слиједом изложеног одлучено је као у изреци, на основу члана 26. став 1. ЗЗП.

Тужба за утврђење повреде права на суђење у разумном року и правично задовољење због повреде тога права, прописана је као правно средство ЗЗП. Како овим законом није уређено питање накнаде трошкова поступка, приликом одлучивања о том захтјеву, сагласно члану 23. став 3. ЗЗП имају се примијенити правила ЗПП. Стога је дјелимично усвојен захтјев тужитељице за накнаду трошкова састава тужбе у износу од 200,00 КМ (члан 386. став 1. ЗПП, у вези са Тарифним бројем 2 и. 12. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката „Службени гласник Републике Српске“, број 68/05).

Предсједник вијећа
Горјана Поподић

за Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице

